

Lisätalousarvio 2025

Kunnanhallitus 22.09.2025 § 219
356/02.02.00.00/2024

Päätösehdotus Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle esittelytekstissä kuvatut talousarviomuutokset hyväksyttäväksi vuoden 2025 talousarvioon.

Päätös Kunnanjohtajan päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus **Syksyn 2025 talousarviomuutosten hyväksyminen**

Syksyn talousarviomuutokset koostuvat käyttötalousosan, investointiosan ja rahoitusosan muutoksista sekä satunnaisten tulojen ja poistojen muutoksesta.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan muutokset talousarvioon tulee tehdä talousarviovuoden aikana heti, kun muutostarve on tiedossa. Talousarvioon esitettävät muutokset perustuvat talouden seurantatietoihin ja niiden perusteella tehtyyn arvioon kulujen toteutumisesta sekä toiminnassa tapahtumiin välttämättömiin muutoksiin.

Valtuusto on 9.12.2024 § 53 hyväksynyt vuoden 2025 talousarvion. Talousarviossa sitovia eriä ovat tulosityksikköjen toimintatulojen ja toimintamenojen erotus eli toimintakate. Lisäksi sitovia eriä ovat seuraavat tuloslaskelman rivit: verotulot, valtionosuudet, rahoituserät, suunnitelman mukaiset poistot ja tilikauden tulos, sekä rahoituslaskelmassa antolainojen lisäys, antolainojen vähennys ja lainakannan muutokset. Investointiosassa sitovia eriä ovat investointimenot ja tulot investointikohteittain.

Käyttötalouden muutokset

Konsernipalvelut

Hallinto on keskitetty sopeutusohjelman KV 25.9.2023 § 37 mukaisesti 1.8.2025 alkaen. **Yhteisiin palveluihin** esitetään siirrettäväksi tämän seurauksena yhteensä 214.340 euroa palkkamenoja muilta tulosityksiköiltä.

Alkuperäisen talousarvion 2025 palkkakustannusten laskennassa käytettiin koko vuoden arvioon perustunutta palkankorotusprosenttia. Todellinen vuoden 2025 palkankorotusten toteutumisprosentti varmistui keväällä 2025 valtakunnallisten työehtosopimusneuvotteluiden ratkettua. Oikaistaan talousarviomuutosten yhteydessä palkkakuluja kaikilla palvelualueilla siten, että lasketaan palkkakulut todellisten korotukseen oikeuttavien kuukausien mukaisesti. Oikaisu pienentää yhteisten palveluiden palkkakustannuksia 17.140 euroa.

Kunnan organisaatorakennetta on muutettu KH 12.5.2025 § 123. Organisaatiomuutoksen vuoksi talousarviossa esitetään siirrettävän 28.910 euroa yhteisistä palveluista elinkeinopalveluihin.

Muutosten toimintakatevaikutus on yhteensä -168.290 euroa.

Elinkeinopalveluista esitetään siirrettävän yhteisiin palveluihin 26.910 euroa palkkakustannuksia hallinnon keskittämisen seurauksena. Elinkeinopalveluihin puolestaan siirtyy organisaatiomuutoksen myötä 46.130 euroa suunnittelun

kustannuspaikan talousarvioon varattuja eriä teknisten palveluiden hallinnon tulosityksiköstä, ja 28.900 euroa palkkavarauksia yhteisten palveluiden tulosityksiköstä.

Elinkeinopalveluissa palkkakuluja oikaistaan vastaamaan todellista palkankorotusprosenttia. Muutoksen vaikutus on 13.930 euroa.

Muita talousarviomuutoksia elinkeinopalveluissa esitetään yhteensä 157.240 euroa. Suurimmat muutokset ovat tontinmyyntitulojen lisäys 162.000 euroa, heikosta työllisyystilanteesta johtuen kunnan työmarkkinatukimaksujen lisäys - 350.000 euroa, kotoutumiskorvausten lisäys 300.000 euroa. Esitettyjen muutosten myötä elinkeinopalveluiden toimintakate muuttuu +123.050 euroa.

Konsernipalveluiden toimintakate heikkenee esitettyjen muutosten seurauksena -45.240 euroa. Heikennystä arvioitaessa on huomioitava, että siihen sisältyy yhteisiin palveluihin siirretyn henkilöstön palkkakustannusten (-214.340 euroa) siirto tekniseltä ja sivistystoimen palvelualueelta konsernipalveluihin.

Sivistyspalvelut

Sivistyslautakunta on käsitellyt talousarviomuutokset kokouksessaan 22.4.2025 § 38. Lakisääteisen oppimisen tuen uudistuksen vuoksi perusopetuspalveluille esitetään talousarvioon 327.350 euron lisämäärärahaa, varhaiskasvatuspalveluille 42.250 euron lisämäärärahaa ja Laukaan lukiolle 11.950 euron lisämäärärahaa.

Sivistyslautakunta esittää pääkirjaston peruskorjaukseen 29.073 euron lisämäärärahaa. Vuonna 2024 toteutettiin pääkirjaston peruskorjaus. Hanke ei ehtinyt valmistua vuoden 2024 aikana. Hankkeelle oli varattu vuoden 2024 talousarviossa 204.000 euron määräraha, josta käytettiin 174.194 euroa. Vuoden 2025 puolelle kirjautui loput hankinnat ja toimenpiteet, ja kustannuksia kertyi 29.073 euroa. Kokonaisuudessaan hanke toteutui suunnitellusti ja rahaa käytettiin 203.267 euroa, mutta koska toteutus venyi suunnitellusta tilattujen tavaroiden toimitusvaikeuksista johtuen, vuoden 2025 sivistyspalveluiden talousarvion investointiosaan esitetään 29.073 euron lisäystä.

Sivistyslautakunta hyväksyi talousarvioesityksen muilta osin, mutta vapaa-aikapalveluille esitetyn määrärahan osalta asia palautetaan valmisteluun. Vapaa-aikatoimelle ei myönnetty 1.004.400 euron lisämäärärahaa, ennen kuin selvitetään sisäisten vuokrien sisältö, mihin kustannukset kohdistuu ja mihin sopimuksiin kunta on velvoitettu kiinteistöveron ja maa- aluevuokrien osalta.

Teknisen lautakunnan esityksessä todetaan sisäisen vuokran sisältöön ja vuokrasopimuksesta seuraavaa:

22.1.2020 allekirjoitettu Laukaan kunnan ja Leppävesi Areena oy:n välinen vuokrasopimus (valtuusto 3.6.2019 §39) on luonteeltaan pääomavuokrasopimus, jolloin kaikki vuokrakohteeseen kohdistuvat kustannukset ovat vuokralaisen vastuulla. Arvioidut menot (1.264.000 euroa) koostuvat seuraavasti:

- kiinteistön vuokra vuokranantajalle 750.000 euroa
- hyvitys maa-aluevuokrasta vuokranantajalle 10.660 euroa
- hyvitys kiinteistöverosta vuokranantajalle 102.600 euroa
- lämmityskustannukset 198.000 euroa
- sähköenergiakustannukset siirtoineen 48.730 euroa
- vesi- ja jätevesikulut 4.270 euroa

- vahtimestari- ja liikuntapaikanhoitopalvelut 25.000 euroa
- kiinteistönhoitopalvelut 31.200 euroa
- ulkoaluehoito 20.000 euroa
- vartiointipalvelut 4.740 euroa
- jätehuolto 5.000 euroa
- puhtauspalvelut 63.800 euroa

Sivistyslautakunnan esityksestä poiketen esitetään kunnanhallitukselle, että vapaa-aikapalveluille myönnetään vuoden 2025 talousarvioon 1.004.400 euron lisämääräraha. Määräraha perustuu sisäisen vuokran laskentamalliin, joka on ollut Laukaan kunnassa käytössä vuodesta 2024 alkaen. Tilapalvelun tilavuokrajärjestelmän sisäinen vuokra koostuu kiinteistön ylläpito- ja pääomavuokrasta. Ylläpitovuokra sisältää hallinnon, kiinteistönhoidon, normaalin kunnossapidon, energiat sekä puhtauspalvelut läpilaskutuksena. Pääomavuokra pohjautuu rakennusten teknisiin arvoihin. Pääomavuokran korkotuottona käytetään 6 % tuottovaatimusta. Hirviareena ei poikkea kunnan muista kiinteistöistä, eikä sen vuoksi ole perustetta poiketa tavanomaisesta sisäisten vuokrien määrittämis- ja laskutuskäytännöstä. Kirjanpidollisesti Hirviareena kohdistuu liikunta- ja ulkoilualueiden palveluluokalle, eli tulee tilastollisessa tarkastelussa joka tapauksessa näkymään kunnan vapaa-aikapalveluihin kohdistuvana kustannuksena.

Edellä mainittujen muutosten lisäksi sivistyspalvelun palkkojen prosenttiosuuksia on tarkastettu vastaamaan todellista valtakunnallisen työehtosopimuksen mukaista korotusprosenttia. Palkkamenot pienenevät talousarviossa tämän myötä 176.700 euroa. Hallinnon keskittämisen seurauksena palkkamenoja siirretään talousarviossa sivistyspalveluilta yhteisiin palveluihin 37.740 euroa.

Lisäksi sivistyspalvelut ovat kunnanhallituksen keväällä 2025 tekemän alijäämän jarruttamiseen pyrkivän hankinta- ja rekrytointirajoitus päätöksen myötä sopeuttaneet toimintaa yhteensä 162.000 euron arvosta.

Yhteensä sivistyspalvelun toimintakate heikkenee esitettyjen talousarviomuutosten seurauksena -1.009.510 euroa. (Alkuperäinen sivistyslautakunnan esitys keväällä 2025 oli - 1 385 950 euroa).

Huomioita sivistyspalveluissa tehtyjen talousarviomuutosten lisäksi

Nyt esitettävä sivistyspalveluiden talousarvio vuodelle 2025 sisältää ylitysriskejä. Varhaiskasvatuksen osalta Vehniän päiväkodille on jouduttu palkkaamaan lisähenkilöstöä 2 htv odotettua suuremman lapsimäärän vuoksi. Asia on esitelty ja käsitelty kunnanhallituksessa joulukuussa 2024 alkuperäisen vuoden 2025 talousarviopäätöksen jälkeen. Lisäksi varhaiskasvatuksessa on jouduttu palkkaamaan vuoden aikana ennen rekrytointikiellon voimaantuloa ryhmäavustajia 10 htv. Arvio varhaiskasvatuksen henkilöstökulujen ylitysriskistä on 115.000 euroa. Varhaiskasvatuksen palvelurahan osalta ylitysriski on 150.000 euroa.

Perusopetuksessa edellisen sopeutusohjelman säästötavoite lyhyiden poissaolojen vähentämisen osalta ei toteudu suunnitellusti. Sen takia arvio sijaiskulujen ylitysriskistä on 200.000 euroa. Lisäksi perusopetuksessa on lisättävä koulunkäynninohjaajaresurssia syksyn aikana, joka tuottaa 10.000 euron ylitysriskin. Yhteensä 475.000 euron ylitysriskiä pyritään vielä pienentämään kaikin mahdollisin keinoin. Lisäksi henkilöstökulujen kertymän tilanne tarkentuu opetushenkilöstön palkkojen asettuessa oikealle tasolle syys-lokakuun aikana.

Tämän vuoksi ylitysriskiä ei vielä tuoda talousarviomuutoksena päätöksentekoon. Tilannetta seurataan, siihen pyritään vaikuttamaan, ja kun riittävät tiedot on, asia tuodaan tarvittaessa päätöksentekoon myöhemmin syksyllä syksyn talousarviomuutuskäsittelyssä (marraskuun valtuusto).

Tekniset palvelut

Tekninen lautakunta käsitteli yhteensä 179.600 euron lisämäärärahan myöntämistä tilapalvelun talousarvioon. Syksyllä 2024 vuoden 2025 talousarviota valmisteltaessa kaikkiin hinnankorotuksiin ei oltu pystytty varautumaan.

Sivistyslautakunta oli päättänyt kokouksessaan, ettei myönnä vapaa-aikapalveluille lisämäärärahaa Hirviareenan sisäiseen vuokraan. Tästä johtuen tekninen johtaja muutti päätösehdotusta siten, että tilapalvelulle kirjataan talousarvioon lisätuloiksi 10.000 euroa, jolloin muutosten vaikutus tilapalvelun katteeseen on -1.254.000 euroa. Tekninen lautakunta hyväksyy teknisen johtajan tekemän muutosehdotuksen.

Teknisen lautakunnan päätöksestä poiketen esitetään kunnanhallitukselle, että tilapalvelulle myönnetään 179.600 euron lisämääräraha alkuperäisen esityksen mukaisesti, ja että vastaavasti vapaa-aikapalveluille myönnetään vuoden 2025 talousarvioon 1.004.400 euron lisämääräraha alkuperäisen esityksen mukaisesti. Määräraha perustuu sisäisen vuokran laskentamalliin, joka Laukaan kunnassa on käytössä.

Edellä mainittujen muutosten lisäksi teknisten palvelujen palkkojen prosenttiosuuksia on tarkastettu vastaamaan todellista valtakunnallisen työehtosopimuksen mukaista korotusprosenttia. Teknisten palvelujen katevaikutus on +51.790 euroa palkkamenojen pienentymisen vuoksi.

Hallinnon keskittämisen seurauksena palkkamenoja siirretään talousarviossa teknisiltä palveluilta yhteisiin palveluihin yhteensä 149.690 euroa. Samalla siirretään suunnittelun kustannuspaikan kulut 46.130 euroa 1.8.2025 alkaen maankäytön tulospaikalle. Yhteensä teknisten palvelujen toimintakate muuttuu +68.010 euroa.

Käyttötalouden muutosten yhteisvaikutus koko kunnan tasolla

Yhteensä käyttötalouden muutokset heikentävät toimintakatetta - 986.740 euroa.

Rahoitusosan muutokset

Kuntaliitto on päivittänyt veroennustekehikkoa elokuussa 2025. Työmarkkinoiden heikentyneestä tilanteesta johtuen Laukaan kunnan tuloveroennuste on heikentynyt 687.000 euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Sen sijaan kiinteistöveroja ennakoidaan saatavan 68.000 aiemmin arvioitua enemmän, ja yhteisöveron tuloa 339.000 aiemmin arvioitua enemmän. Yhteensä verotulot heikkenevät 280.000 euroa alkuperäiseen vuoden 2025 talousarvioon verrattuna.

Rahoitusosaan esitetään lisättävän korkotuloja 40.000 euroa ja muita rahoitustuloja 100.000 euroa. Korkokuluarviota pienennetään korkotason madaltumisen ja tehtyjen korkosuojausjärjestelyjen myötä 350.000 euroa. Muita rahoitusmenoja esitetään lisättävän 10.000 euroa.

Satunnaisten tulojen ja poistojen muutokset

Teknisten tukipalvelujen yhtiöittämisen seurauksena kuntaan tuloutui satunnaisia tuloja. Satunnaisten tulojen kertymän määrä on tarkentunut, jonka vuoksi satunnaisten tulojen määrää esitetään alennettavan 52.000 euroa.

Vuoden 2025 poistojen simulointilaskelma on tehty. Laskelman myötä poistojen määrää esitetään pienennettävän talousarviossa yhteensä 65.000 euroa.

Investointiosan muutokset

Investoinneissa vuonna 2024 toteutettiin pääkirjaston peruskorjaus. Hanke ei ehtinyt valmistua vuoden 2024 aikana. Koska toteutus venyi suunnitellusta tilattujen tavaroiden toimitusvaikeuksista johtuen, vuoden 2025 sivistyspalveluiden talousarvion investointiosaan esitetään 29.073 euron lisäystä.

Talousarvion kokonaisuus muutosten jälkeen

Kokonaisuutena käyttötalouden toimintakate heikkenee 986.740 euroa. Verotulot heikkenevät 280.000 euroa. Rahoitustuloja ennakoidaan saatavan 140.000 euroa alkuperäistä talousarviota enemmän, ja rahoituskulujen ennakoidaan olevan 340.000 alkuperäisessä talousarviossa arvioitua pienemmät. Kun huomioidaan poistojen pieneneminen 65.000 euroa ja satunnaisten tulojen pieneneminen 52.000 euroa, tilikauden alijäämäksi muodostuu -2,4 miljoonaa euroa (alkuperäisessä talousarviossa -1,7 miljoonaa euroa). Investointimenoja esitetään 29.070 euroa lisää.

Rahoituslaskelman lainakanta kasvaa syksyn talousarviomuutosten seurauksena 0,9 milj. euroa.

Pöytäkirjaan liitetään erittely talousarviomuutoksista tilikohdittain (LIITE 1), koonti talousarviomuutoksista (LIITE 2), laskelma talousarviomuutosten vaikutuksista tuloslaskelmaan (LIITE 3) ja rahoituslaskelmaan (LIITE 4) sekä sivistyslautakunnan ja teknisen lautakunnan pöytäkirjanote muutosesityksestä.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Linda Leinonen
Valmistelija	konsernipalvelujohtaja Maarit Kaija, puh. 040 351 8605, taloussuunnittelupäällikkö Anne Toikka, puh. 050 315 3307
Toimenpiteet	kunnanvaltuusto